

El llatí llengua internacional?

per

J. BREMON

EN primer lloc haig de fer constar una cosa. La satisfacció que m'ha produït de veure com un company de casa nostra s'interessa per aquest problema, que significa inquietud vers una altra cosa que els problemes de cada dia, que indica un superior interès vers un daler, una aspiració que la humanitat des de ja fa temps fretura.

El problema de la necessitat d'un llenguatge internacional, té dos caires:

Primer.—Necessitat de la comprensibilitat per les coses escrites.

Segon.—Resums d'obres, articles en revistes, monografies, etc., etc.

La necessitat és tan general i tan sentida, que infinitat de revistes publiquen en petits resums, en llengües anomenades sàvies, francès, anglès o alemany. Amb el qual no s'obté sinó una cosa: agullonar l'interès del lector si l'article li és interessant posant-lo en estat de plànyer-se a si mateix, car no capeix allò que li cal saber per desconèixer la llengua en què l'article és escrit. Aquests petits resums que acostumem a veure darrera els articles de revistes, no condueixen a res. A vegades un treball de quatre o cinc planes es veu resumit en deu o dotze ratlles, les quals no assabenten al lector gaire més que el simple títol del treball. La solució no està en donar una notícia resumida; la solució està en donar tota l'extensió del treball en una sola llengua que hauríem d'haver après de petits. El francès o l'anglès. Trieu la millor i un cop triada és aquesta la que s'usarà a tot arreu del món com a llengua auxiliar.

Una llengua viva té un avantatge. Us posa tot seguit en condicions de conèixer el tresor literari i científic del poble al qual pertany, i com que

les traduccions d'altres llengües és natural que hi siguin, us posa pràcticament en coneixement, en coneixença amb tot el món.

Aquesta fóra la solució pràctica del problema. L'anglès i el francès, si bé són difícils, ensenyats des de petits podrien ésser sabuts, no diré a la perfecció com un nadiu d'aquells països, però sí el suficientment bé per a poder-se un mateix traduir els treballs científics o mèdics d'una manera gairebé correcta.

Però com a úniques llengües a escollir, l'anglès o el francès, llengües que després de la gran guerra s'han situat en un pla superior, internacionalment parlant, a totes les altres, amb tot i comprendre que l'alemany té tants de drets, per la copiosa literatura que produeix, i l'espanyol per la seva extensió geogràfica i polinacional, a ésser incloses en la tria.

Però no parlem dels drets, sinó dels fets i un fet comprovat per tothom—no atacat de xovinisme—és que, avui per avui, degut potser entre altres causes a què han estat declarades llengües oficials per la Societat de les Nacions, el francès i l'anglès són els idicmes que priven a la Humanitat. I entre els dos, el més important és l'anglès, que és parlat per 40 milions de britànics i per 110 milions de nordamericans: que és pràcticament la llengua auxiliar internacional per a totes les nacions asiàtiques i la de més difusió en el comerç de tot el món. L'àrea de difusió de l'anglès és la més vasta. Al costat d'aquests títols, els del francès—llengua de la unió postal i de la diplomàcia—són ben poca cosa, malgrat que personalment com a neollatins la nostra preferència fos pel francès.

I bé, fem, doncs, la tria. Qui la farà aquesta tria?